

Prima instanță: Judecătoria Bălți (jud.V. Pușcaș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. T. Duca, St. Procopciuc, E. Grumeza)

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Alla Velenciuc, Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc, împotriva deciziei din 11 mai 2016 a Curții de Apel Bălți,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Alla Velenciuc împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord”, intervenienți accesorii Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Arina Spatari privind accesul la informație,

c o n s t a t ă :

La data de 22 iulie 2013, Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și Alla Velenciuc s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „CET-Nord” solicitând obligarea pârâtului de a furniza informația solicitată.

În motivarea acțiunii, reclamantii au invocat că la data de 28 mai 2013 s-au adresat către SA „CET-Nord” cu o petiție, prin care au formulat mai multe întrebări, inclusiv au solicitat prezentarea proiectului privind deconectarea de la energia termică a apartamentului nr.15, izolarea conductelor termice de tranzit, încălzirea pe bază de gaz în mansarda construită.

Menționează că, la data de 13 iunie 2013 de către SA „CET-Nord” a fost expediat răspuns la petiție, însă, informația solicitată lipsea.

Ulterior, Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Alla Velenciuc au depus o cerere prin care au concretizat calitatea procesuală a părților, indicând ca reclamantii Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” în interesele Allei Velenciuc și Alla Velenciuc, iar SA „CET-Nord” cu calitatea de pârât (f.d.12).

Pe parcursul examinării pricinii, Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Alla Velenciuc au depus cerere de

concretizare, prin care au solicitat eliberarea informației referitor la proiectul privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pe încăperea nelocativă (mansarda) din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți. De asemenea, au solicitat furnizarea informației privind consumul energiei termice în fondul locativ și în atelierul de cusut din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți până la construirea mansardei și după. Concomitent, au solicitat obligarea de a scoate izolarea de pe conductele termice de tranzit prin mansarda casei de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți și obligarea de a efectua recalculul consumului de energie termică în casa de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, pentru sezonul de încălzire 2012-2013.

Prin încheierea protocolară din 28 noiembrie 2013 a Judecătoriei Bălți au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Arina Spatari.

Prin hotărârea din 24 septembrie 2015 a Judecătoriei Bălți s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Alla Velenciuc împotriva SA „CET-Nord”, intervenienți accesorii ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Arina Spatari cu privire la contestarea actului administrativ și anume obligarea SA „CET-Nord” să furnizeze informația privind proiectul privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pe încăperea nelocativă (mansarda) din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți, informația privind consumul energiei termice în fondul locativ și în atelierul de cusut din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți până la construirea mansardei și după, obligarea de a scoate izolarea de pe conductele termice de tranzit din mansarda casei de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți și obligarea de a efectua recalculul consumului de energie termică în casa de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, pentru sezonul de încălzire 2012-2013.

Prin decizia din 11 mai 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel depusă de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc și Alla Velenciuc și s-a menținut hotărârea din 24 septembrie 2015 a Judecătoriei Bălți.

La data de 02 august 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.256), Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc, inclusiv și Alla Velenciuc au declarat recurs împotriva deciziei din 11 mai 2016 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, cu remiterea pricinii la rejudecare.

În susținerea recursului s-a invocat că în cadrul examinării pricinii pîrîtul a prezentat proiectul de reconstruire a apartamentului nr.15 al imobilului din str. Sf. Nicolai, nr.61, dar nu a prezentat proiectul privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pe încăperea nelocativă (mansarda). Dacă instanța a considerat că informația solicitată a fost prezentată, atunci în această parte urma a fi admisă acțiunea, specificînd în hotărîre, însă, că nu se pune în executare. Astfel, instanța de apel în baza acestor circumstanțe, urma să anuleze hotărîrea primei instanțe și să pronunțe o altă hotărîre.

Menționează că, informația solicitată nu a fost prezentată.

Susține că, instanța de judecată a ignorat solicitarea privind scoaterea izolării de pe conductele termice de tranzit prin mansarda casei de locuit din str. Sf. Nicolai,

nr. 61, mun. Bălți, care reprezintă acoperire pentru neplata încălzirii, deoarece inițial pentru mansardă nu se calcula nimic, însă, acum nu se calculează 20 %, cum prevede pct.pct. al Anexei nr. 7 a Hotărârii Guvernului al Republicii Moldova din 19 februarie 2002, ci o suma fixată nu se știe de cine și conform căror temeuri.

Declară că, instanțele ierarhic inferioare au ignorat solicitarea privind efectuarea recalculului pentru sezonul de încălzire 2012-2013 rezultând din prevederile art. 8 al Anexei nr. 7 a Hotărârii Guvernului al Republicii Moldova nr. 191 din 19 februarie 2002, modificată prin Hotărârea Guvernului al Republicii Moldova nr. 707 din 20 septembrie 2011, conform căroră în cazul deconectării integrale a apartamentului (încăperii locuibile în cămine) de la sistemul centralizat de încălzire, consumatorul va achita plata pentru încălzire în mărime de 20 % din costul energiei termice calculate pentru un metru pătrat al apartamentului (încăperii locuibile în cămine), luând în considerație existența pierderilor normative de energie termică în încăperile tehnice (etaje tehnice și subsoluri) care mențin în stare funcțională sistemele inginerești de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece, necesitatea încălzirii locurilor de uz comun și imposibilitatea deconectării coloanelor de încălzire tranzitorii. Plata în mărime de 20%, stabilită în alineatul unu din prezentul punct, va fi distribuită în aceeași perioadă de încălzire, în mod obligatoriu, de către gestionarul fondului de locuințe sau furnizor, la reducerea plăților pentru consumatorii conectați la sistemul centralizat de alimentare cu căldură, conform calculului efectuat și semnat de către gestionar și furnizor, în cazul contractelor încheiate de furnizor cu gestionarul, sau furnizor și consumator, în cazul contractelor încheiate direct de furnizor cu consumatorul.

În acest sens indică că suma de 20 % achitată de către persoanele ale căror apartamente sunt deconectate de la energia termică sunt îndreptate spre diminuarea plății a celor conectate. S-au informat și instanțele ierarhic inferioare despre faptul că pîrîtul în loc să diminueze plata, o mărește, probabil cu 20%.

Consideră că, instanțele ierarhic inferioare au ignorat prevederile Legii contenciosului administrativ, Legii privind accesul la informație, Capitolului 111-Cod Civil-proprietatea comună, art.art.1, 2, 3, 344-370 Cod civil, Legii privind privatizarea fondului locativ, Legii privind asociațiile în condominiu, în partea proprietății comune, art. 8 al Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Legii privind calitatea în construcții, ordinului nr. 1 din 15 iunie 2006 cu privire la aprobarea nomenclatoarelor al Ministerului Dezvoltării Regionale și a Construcțiilor al Republicii Moldova, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 434 din 09 aprilie 1998 despre aprobarea Regulamentului cu privire la furnizarea și utilizarea energiei termice, art. 10 și art.art. 8, 8⁵ al Hotărârii Guvernului al Republicii Moldova nr. 191 din 19 februarie 2002 și respectiv ale Anexei nr. 7, Standardele Naționale NCV G 04/08/2006, Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție în partea accesului la informație.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 11 mai 2016, iar AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc, inclusiv și Alla Velenciuc au declarat recurs la data de 02 august 2016, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.256).

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților la data de 03 iunie 2016, însă, Alla Velenciuc și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” au recepționat-o la data de 07 iunie 2016 (f.d.250,252).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la data de 02 august 2016 de către Alla Velenciuc și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc, împotriva deciziei din 11 mai 2016 a Curții de Apel Bălți, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 19 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Alla Velenciuc și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 130 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe

circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel din 11 mai 2016 a fost adoptată contrar circumstanțelor pricinii în raport cu normele de drept aplicabile speței, prin ce se impune casarea acesteia, cu remiterea pricinii la rejudecare în următoarele circumstanțe.

Astfel, Colegiul menționează că la data de 22 iulie 2013, AO „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor” și Alla Velenciuc s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „CET-Nord” solicitând obligarea pârâtului de a furniza informația solicitată conform petiției adresate la data de 28 mai 2013, iar una din cerințe a fost prezentarea proiectului privind deconectarea de la energia termică a apartamentului nr.15, izolarea conductelor termice de tranzit, încălzirea pe bază de gaz în mansarda construită (f.d.3).

Conform cererii de concretizare, Asociația Obștescă „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și Alla Velenciuc au solicitat eliberarea informației referitor la proiectul privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pe încăperea nelocativă (mansarda) din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți. De asemenea, au solicitat furnizarea informației privind consumul energiei termice în fondul locativ și în atelierul de cusut din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți până la construirea mansardei și după. Concomitent, au solicitat obligarea de a scoate izolarea de pe conductele termice de tranzit prin mansarda casei de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți și obligarea de a efectua recalculul consumului de energie termică în casa de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, pentru sezonul de încălzire 2012-2013 (f.d.27).

Prin hotărârea din 24 septembrie 2015 a Judecătoriei Bălți s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștescă „Societatea pentru protecția

drepturilor consumatorilor din Bălți”, Alla Velenciuc împotriva SA „CET-Nord”, intervenienți accesorii ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Arina Spatari cu privire la contestarea actului administrativ și anume obligarea SA „CET-Nord” să furnizeze informația privind proiectul privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pe încăperea nelocativă (mansarda) din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți, informația privind consumul energiei termice în fondul locativ și în atelierul de cusut din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți până la construirea mansardei și după, obligarea de a scoate izolarea de pe conductele termice de tranzit prin mansarda casei de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, mun. Bălți și obligarea de a efectua recalculul consumului de energie termică în casa de locuit din str. Sf. Nicolai, nr. 61, pentru sezonul de încălzire 2012-2013 (f.d.180, 184-186).

Prin decizia din 11 mai 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de apel depusă de Alla Velenciuc și Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Aliei Velenciuc și s-a menținut hotărârea din 24 septembrie 2015 a Judecătoriei Bălți (f.d.243).

Astfel, Colegiul notează că prin petiția colectivă adresată SA „Cet-Nord” la data de 28 mai 2013 de către locatarii blocului locativ amplasat în mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61, s-a solicitat scoaterea izolării aplicată pe conductele termice de tranzit prin mansarda blocului locativ din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61; prezentarea proiectului privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pentru încăperea nelocativă-mansardă din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61; efectuarea recalculului privind consumul energiei pentru blocul locativ din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61 pentru sezonul de încălzire 2012-2013; prezentarea informației privind consumul energiei termice în partea fondului locativ și de către atelierul de cusut din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61, până la edificarea mansardei și după (f.d.5).

Conform art. 10 alin.(1) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație.

Conform art. 11 alin.(1) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat: 1) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; 2) să garanteze liberul acces la informație; 3) să respecte limitările accesului la informație, prevăzute de legislație, în scopul protejării informației confidențiale, vieții private a persoanei și securității naționale; 4) să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege; 5) să dea publicității propriile acte adoptate în conformitate cu legea; 6) să păstreze, în termenele stabilite de lege, propriile acte, actele instituțiilor, ale căror succesoare sunt, actele ce stabilesc statutul lor juridic; 7) să asigure protejarea informațiilor ce se află la dispoziția sa de accesul, distrugerea sau modificarea nesancționate; 8) să mențină informațiile, documentele aflate la dispoziția sa, în formă actualizată; 9) să difuzeze de urgență pentru publicul larg informația care i-a devenit cunoscută în cadrul propriei activități, dacă această informație: a) poate preîntâmpina sau diminua pericolul pentru viața și sănătatea oamenilor; b) poate preîntâmpina sau diminua pericolul producerii unor prejudicii

de orice natură; c) poate opri răspândirea informației neveridice sau diminua consecințele negative ale răspândirii acesteia; d) comportă o deosebită importanță socială.

Conform art. 16 alin.(1), (2) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație. Termenul de furnizare a informației, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituției publice dacă: a) cererea se referă la un volum foarte mare de informații care necesită selectarea lor; b) sunt necesare consultații suplimentare pentru a satisface cererea.

În contextul normelor precitate în raport cu speța dată, Colegiul remarcă că instanțele ierarhic inferioare au constatat în actele de dispoziție precum că la SA „CET-Nord” prin răspunsul nr.B01-11/257 din 13 iunie 2013, expediat locatarilor, nu a prezentat informația, însă, au menționat că au fost expediate mai multe răspunsuri referitor la poziția SA „CET-Nord” privind cerințele locatarilor. Iar, conform prevederilor legale urma să furnizeze informația solicitată în termen de 15 zile de la adresare.

Concomitent instanțele ierarhic inferioare au constatat că pe parcursul examinării pricinii în fond, în cadrul ședințelor de judecată reprezentantul SA „CET-Nord” a prezentat copia proiectului privind determinarea cedării căldurii conductei termice pentru efectuarea calculelor pentru încăperea nelocativă-mansardă din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61 (f.d.14-17), informația detaliată privind consumul energiei termice în fondul locativ și atelierul de cusut din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61, pentru următoarele perioade: octombrie 2010-martie 2012, noiembrie 2012-aprilie 2014, noiembrie 2013-aprilie 2014 și informația privind calcul detaliat cu date comparative privind energia termică livrată atelierului de cusut din mun. Bălți, str. Sf. Nicolae, nr. 61, până la construirea mansardei și după, inclusiv și pierderile termice pentru perioada 2010-2014 (f.d.116-117, 88-93, 124-129,130-134, 139-142).

Iar, pe cale de consecință, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că cerințele reclamanților în partea furnizării informației urmează a fi respinse, deoarece au fost executate în cadrul examinării pricinii.

În acest sens, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare constatând executarea cerințelor privind furnizarea informației solicitate, contrar normelor de drept au concluzionat asupra netemeinicii acțiunii în această parte.

Astfel, la rejudecarea pricinii, urmează a se verifica dacă toată informația solicitată a fost prezentată de către pârât, precum și dacă cerințele reclamanților constau doar din solicitarea de a prezenta informația sau și de obligare a pârâtului la efectuarea anumitor acțiuni.

După stabilirea acestor aspecte, instanța, în dependență de faptul dacă pârâtul benevol a prezentat informația și a executat acțiunile solicitate va pronunța hotărârea legală.

Or, în contextul prevederilor legale relevante speței dacă pârâtul a executat cerințele conform acțiunii înaintate în cadrul soluționării cauzei, iar reclamantul nu renunță la acțiune, atunci instanța va examina fondul cauzei și va emite o hotărâre

de admitere a acțiunii, indicând în dispozitivul hotărârii că hotărârea nu se pune în executare.

La acest capitol, Colegiul consideră relevant și argumentul recurențelor invocat precum că instanța de judecată urma să pronunțe o hotărâre de admitere a acțiunii în acest sens, dacă a considerat că informația solicitată a fost prezentată în cadrul ședinței de judecată.

De asemenea, Colegiul relevă că un aspect important în partea ce ține de examinarea pricinii și care urmează a fi verificat la rejudecare, este existența „de jure” a Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și cine este conducătorul acesteia, precum și împuternicirile acestuia.

Astfel, conform art. 1 alin. (1) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, asociația obștească este o organizație necomercială, independentă de autoritățile publice, constituită benevol de cel puțin două persoane fizice și/sau juridice (asociații obștești), asociate prin comunitate de interese în vederea realizării, în condițiile legii, a unor drepturi legitime.

Conform art. 5 alin. (1), (2) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, asociația obștească este constituită pe baza consemnării calității de membru, pentru desfășurarea în comun a activității în vederea realizării scopurilor statutare ale persoanelor asociate și apărării intereselor lor comune. Organul suprem de conducere al asociației obștești este congresul (conferința) sau adunarea generală. Organul de conducere permanent al asociației obștești este un organ colegial, eligibil, subordonat congresului (conferinței) sau adunării generale, care după înregistrarea asociației obștești exercită drepturile persoanei juridice în numele asociației obștești și îndeplinește obligațiile acesteia în conformitate cu statutul.

Conform art. 11 alin. (1), (5), (6) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, asociațiile obștești se constituie din inițiativa fondatorilor care pot fi persoane fizice – cetățeni cu capacitate de exercițiu deplină și persoane juridice – asociații obștești. La constituirea asociațiilor obștești, fondatorii devin de drept membri ai acestora, titulari ai drepturilor și obligațiilor respective, stabilite prin statutele asociațiilor obștești. Decizia de constituire a asociației obștești se adoptă la congresul (conferința) sau adunarea generală a inițiatorilor constituirii asociației, concomitent cu aprobarea statutului, alegerea organelor de conducere, de control și revizie și desemnarea persoanei (persoanelor) învestite să reprezinte asociația în procesul înregistrării.

Conform art. 13 alin. (1) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, conducători ai asociațiilor obștești, precum și membri ai organelor de control și revizie ale asociațiilor obștești pot fi persoanele fizice cu capacitatea de exercițiu deplină, domiciliat în Republica Moldova.

Conform art. 17 alin. (1), (2) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, statutul asociației obștești urmează să fie înregistrat de către organul de stat autorizat. Asociația obștească este în drept să nu-și înregistreze statutul. Capacitatea juridică a asociației obștești, în calitatea sa de persoană juridică, intervine de la data înregistrării statutului asociației de către organul de stat autorizat. Asociația obștească care nu și-a înregistrat statutul nu are capacitatea juridică a persoanei juridice, este o asociație neformală de persoane particulare, care nu cade sub incidența prezentei legi.

Conform art. 19 alin. (1) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, documentul ce atestă înregistrarea statutului asociației obștești este certificatul de înregistrare de stat, care se perfectează de către organul de înregistrare, în termen de 3 zile de la adoptarea deciziei de înregistrare a statutului. Formularul certificatului este aprobat de Guvern.

Conform art. 23 alin. (1), (2), (3) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, Ministerul Justiției ține Registrul de stat al asociațiilor obștești. Organele administrației publice locale țin registrul asociațiilor obștești locale. Datele privind înregistrarea acestor asociații se transmit, în termen de 10 zile, la Ministerul Justiției. Evidența obligatorie a verigilor structurale primare ale asociațiilor obștești republicane și internaționale se ține, de asemenea, de organele administrației publice locale în a căror rază teritorială se află aceste verigi structurale. Datele din Registrul de stat al asociațiilor obștești pe anul calendaristic precedent se publică în mod obligatoriu pe site-ul Ministerului Justiției până la sfârșitul trimestrului 2 al fiecărui an calendaristic.

Raportând normele de drept enunțate la speța dată, Colegiul relevă că la materialele pricinii lipsesc careva înscrisuri, acte ce confirmă existența „de jure” a Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, care a și înaintat inițial prezenta acțiune în instanța de judecată în procedura contenciosului administrativ împreună cu Alla Velenciuc (f.d.3), concretizând ulterior că înaintează acțiunea în interesele Allei Velenciuc (f.d.12).

Conform art. 31 alin. (1) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, acțiunile privind protecția drepturilor consumatorilor pot fi depuse la instanța judecătorească de către consumatorii înșiși sau reprezentanții acestora, de către autoritățile administrației publice abilitate sau de către asociațiile obștești de consumatori.

În conformitate cu prevederile art. 59 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios. În cazurile prevăzute de lege, pot fi parte în proces asociațiile și societățile care nu au personalitate juridică, dar care dispun de organe de conducere proprii.

Concomitent Colegiul reține că la materialele pricinii a fost anexată copia procesului verbal nr. 1 al ședinței adunării de constituire a Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor” mun. Bălți, fără dată, conform căruia s-a decis: crearea asociației; aprobarea statutului asociației în varianta inițială; alegerea organelor de conducere, de control și revizie; împuternicirea lui I. Gordaș să reprezinte asociația în procesul de înregistrare (f.d.4).

Însă, careva acte în sensul normelor de drept enunțate *supra* ce ar confirma existența înregistrării Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din mun. Bălți” nu există, or, înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată în nume propriu sau în interesele membrilor acesteia presupune și existența acesteia „de jure” ca asociație obștească.

Mai mult, art. 17 alin. (1), (2) al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, statuează expres că statutul asociației obștești urmează să fie înregistrat de către organul de stat autorizat pentru a interveni capacitatea juridică a asociației obștești, în calitatea sa de persoană juridică. Or, asociația obștească care nu și-a

înregistrat statutul nu are capacitatea juridică a persoanei juridice, este o asociație neformală de persoane particulare, care nu cade sub incidența prezentei legi.

Tot aici, este de menționat că în contextul prevederilor art. 59 alin. (2) Cod de procedură civilă, pot fi parte în proces asociațiile care nu au personalitate juridică, dar care dispun de organe de conducere proprii. Însă, careva înscrieri care să identifice personalitatea Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” și respectiv organele de conducere, la materialele pricinii lipsesc, aspect ce urmează a fi verificat la rejudecarea pricinii.

Conform art. 24 al Legii privind asociațiile obștești nr. 837 din 17 mai 1996, asociația obștească are dreptul să reprezinte și să apere interesele legitime ale membrilor săi în organele și organizațiile de stat.

În acest sens, Colegiul reține că la materialele pricinii a fost anexată o cerere din numele Allei Velenciuc, datată cu 05 mai 2013, prin care Alla Velenciuc a solicitat acceptarea sa ca membru al Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” (f.d.4 verso). Însă, careva decizii finale în acest sens la materialele pricinii lipsesc, or, cererea prezentată în acest sens nu exprimă decât intenția de a fi membru al asociației respective, dar nu și faptul că este.

De asemenea, Colegiul decelează că la materialele pricinii lipsesc careva confirmări ce ar atesta împuternicirile lui I. Gordaș, or, din textul procesului verbal nr. 1 al ședinței adunării de constituire a Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor” mun. Bălți, care este fără dată, se distinge că I. Gordaș a fost împuternicit să reprezinte asociația în procesul de înregistrare (f.d.4), dar nicidecum nu atestă acordarea altor împuterniciri.

Din textul aceluiași proces- verbal se identifică că I. Gordaș ar fi fost propus ca președinte (președintele consiliului de administrare) al Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, dar nu confirmă și alegerea acestuia ca președinte, deoarece, în final s-a decis alegerea organelor de conducere, de control și revizie, fiind indicate numele membrilor, dar nu și funcția acestora (f.d.4).

Colegiul reține că în conformitate cu prevederile art. 73 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, în cazurile prevăzute de lege, autoritățile publice, organizațiile, persoanele fizice pot adresa în judecată acțiune (cerere) în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane, la cererea acestora, sau în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane fizice. Acțiunea în apărarea intereselor unei persoane incapabile poate fi intentată independent de existența cererii unei persoane interesate sau a reprezentantului ei legal. Organele, organizațiile, persoanele fizice care au intentat proces în apărarea intereselor unor alte persoane au drepturi și obligații procedurale de reclamant, cu excepția dreptului de a încheia tranzacție și a obligației de a achita cheltuielile de judecată.

În contextul normei precitate, Colegiul constată că la materialele cauzei lipsește o careva cerere a Allei Velenciuc, prin care ar fi solicitat Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți” de a adresa în instanța de judecată o acțiune în numele său. Or, indicarea Allei Velenciuc cu calitatea de reclamant și contrasemnarea cererii de chemare în judecată de către ea, nu presupune și dreptul Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor

consumatorilor din Bălți” de a înainta acțiune în numele acesteia, când o astfel de cerere lipsește. De altfel, lipsesc și înscrisuri ce ar confirma că Alla Velenciuc este membru al Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, circumstanțe ce urmează a fi verificate la rejudecarea pricinii.

Colegiul remarcă că un aspect important care obligă instanța de judecată la punerea cauzei pe rol să fie verificat, rezultând din prevederile art. art.166-167 cod de procedură civilă, este dacă cererea întrunește exigențele legale.

Or, legislația procedurală, prin prisma art. art. 166, 169, 170 Cod de procedură civilă, instituie anumite cerințe pentru realizarea dreptului la acțiune, adică pentru intentarea unui proces civil:- respectarea formei și cuprinsului cererii de chemare în judecată;- adresarea cererii în instanța competentă să judece pricina;- dispunerea de capacitatea de exercițiu a drepturilor procedurale civile;- respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;- legalizarea împuternicirilor reprezentantului de a porni și susține procesul în modul stabilit de lege; - achitarea taxei de stat, etc. Iar, nerespectarea cerințelor prevăzute de lege întru realizarea dreptului la acțiune poate duce la anumite consecințe juridice.

Astfel, în cazul persoanelor juridice capacitatea în exercitarea drepturilor se dobândește de la constituirea acesteia și respectiv înregistrarea acesteia.

În speță, nu doar că nu sunt acte ce ar identifica data constituirii Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, nu sunt nici careva acte care să confirme personalitatea acesteia, fapt menționat și *supra*.

Persoanele juridice prezintă acțiuni în instanța de judecată, exercită drepturile și obligațiile lor și poartă răspundere prin organele sale de conducere stabilite prin lege sau statut. Organul de conducere poate participa la proces nemijlocit dacă este unipersonal (conducătorul, directorul). În cazul când organul de conducere este colegial, împuternicirile de a participa la proces se dau unei persoane angajate printr-o decizie a acestui organ colegial sau avocatului.

Iar, în cazul asociațiilor care nu au personalitate juridică, urmează să dispună de organe de conducere proprii, ceea ce la caz, de asemenea, nu a fost confirmat.

Un alt aspect ce necesită a fi verificat la punerea cauzei pe rol este și existența documentului ce legalizează împuternicirile reprezentantului (art. 167 alin. lit. e) Cod de procedură civilă). Or, în conformitate cu prevederile art. 171 alin. (1) Cod de procedură civilă, necorespunderea exigențelor legale a cererii de chemare în judecată duce la emiterea unei încheieri prin care nu se dă curs cererii, sau, după caz, duce la restituirea acesteia rezultând din prevederile art. 170 alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă.

În contextul normelor enunțate *supra* în raport cu circumstanțele pricinii, Colegiul reiterează că la materialele pricinii lipsesc careva confirmări care să ateste că I. Gordaș este în drept de a acționa în numele Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, or, unicul proces-verbal existent la materialele pricinii, care nu este datat, nu-i conferă aceste împuterniciri, fiind limitate împuternicirile acestuia doar la reprezentarea asociației în procesul de înregistrare.

Iar, în cadrul persoanelor juridice la acordarea împuternicirilor, mai mult în raport cu persoanele terțe sau cu membrii acestora, are loc doar în conformitate cu prevederile legale și prin acte corespunzătoare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că stabilirea acestor circumstanțe și respectiv prezentarea probelor în acest sens este importantă pentru soluționarea pricinii, în condițiile când acțiunea este înaintată și de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc, or, nu a fost confirmată nici existența asociației și nici calitatea de membru al Allei Velenciuc.

Astfel, instanța de apel era obligată și rezultând din prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, de a verifica aceste aspecte în raport cu circumstanțele pricinii și normele de drept aplicabile raportului litigios, din oficiu.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În atare circumstanțe, pentru a concluziona asupra temeiniciei/netemeinicii acțiunii, la rejudecarea pricinii urmează a fi supuse aprecierii toate circumstanțele invocate, inclusiv probele prezentate în raport cu normele de drept aplicabile raportului litigios.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999, cauza Lebedinschi vs. Republica Moldova din 16 iunie 2015).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea pricinii în instanțele ierarhic inferioare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alla Velenciuc, Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc și a casa integral decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii civile la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz pornind de la verificarea existenței „de jure” a Asociației Obștești „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, împuternicirile acesteia conform legii și statutului, funcția deținută de I. Gordaș în Asociația dată, împuternicirile sale, calitatea de membru al Allei Velenciuc.

Tot aici, este de menționat că pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeinicii acțiunii, urmează a se verifica cerințele prin prisma argumentelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile

art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Alla Velenciuc, Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, în interesele Allei Velenciuc.

Se casează decizia din 11 mai 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Societatea pentru protecția drepturilor consumatorilor din Bălți”, Alla Velenciuc împotriva Societății pe Acțiuni „CET-Nord”, intervenienți accesorii Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Arina Spatari privind accesul la informație, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală